

KMMI

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

KMMI HÍRLEVÉL V. évfolyam, 21. (132.) szám. 2013. október 31.

EZ LESZ NOVEMBER FOLYAMÁN

Fontosabb események, rendezvények

2013. november 1. Johann Sebastian Bach: Requiem aeternam. Actus tragicus Jesu, meine Freude. Fellép a Cantus kamarakórus, valamint Okszana Scserbata, Natalia Kozacsyk, Hajdú István, Halusz István, Tarasz Popovics, Agnessza Bacsinszka, Volodimir Ignatyó, Diaba Hovata, Marianna Szokacs, Tetyana Paszerbovics, Uljana Zan, Szalinszkij Zoltán. Helyszín: Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum, Ungvár, Megyeház tér 3. (Jegyek a bábszínház pénztárában kaphatók). Kezds: 17.00 óra.

2013. november 1. Tim „Ripper” Owens, a Judas Priest együttes egykori énekesének koncertje. Helyszín: Ungvár, szabadtéri színpad (). Kezds: 16.00 óra.

2013. november 1. Tim „Ripper” Owens, a Judas Priest együttes egykori énekesének koncertje. Helyszín: Ungvár, „Alkimikus” Music Hall (Cirill és Metód tér 5.). Kezds: 22.00 óra.

2013. november 4. Giuseppe Verdi születésének 200. évfordulója alkalmából a Kárpátaljai Megyei Filharmónia nagytermében kerül bemutatásra a Traviata koncertváltozata (olasz nyelven). Szólisták: Olga Fomicsova, a Sevcsenko Ukrán Nemzeti Operaház énekes, Mossányi Viktor, a Magyar Nemzeti Operaház énekes, Igor Sztroju, Okszana Harhalis-Ilnicka, valamint Mihajlo Podkopajev, Antoni Norbert, Roman Szavcsur, a Cantus kamarakórus (karnagy Emil Szokacs), a Blitz modern tárcok stúdiója és a Kárpátaljai Megyei Filharmónia szimfonikus zenekara (vezényel Olena Korolenko). Bővebb felvilágosítást a 0660533643-as telefonszámon kaphatnak. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Filharmónia (Ungvár, Színház tér 10.). Kezds: 18.00 óra.

2013. november 5. Kárpátaljai szobrászok, fafaragók és népi iparművészek kiállítása Vaszil Szvida Sevcsenko-díjas népművész születésének 100. évfordulója alkalmából. Helyszín: Kárpátaljai Népi Építészeti és Iparművészeti Múzeum (Ungvár, Káptalan u. 33.). Kezds: 15.00 óra.

2013. november 5. Jubileumi koncert a Munkácsi Kórusiskola fennállásának 30. évfordulója alkalmából. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Filharmónia (Ungvár, Színház tér 10.). Kezds: 17.30 óra.

2013. november 8. Magyarország Beregszászi Konzulátusa, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet jótékonyági szüretzáró bált rendez. Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Főiskola (Beregszász, Kossuth tér 4.). Kezds: 18.00 óra.

2013. november 9. A Vitézi Rend Kárpátaljai Törzskapitányságának közgyűlése. Helyszín: Beregszász, Széchenyi u. 59 B. (Európa-Magyar Ház). Kezds: 13.00 óra.

2013. november 9. A Beregszászért Alapítvány és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében emlékkonferenciára került sor Beregszász alapításának 950. és visszatérésének 75. évfordulója alkalmából.

Előadások:

Dr. Takács Péter történész (Debrecen): Lampert herceg. Rege vagy valóság Beregszász megnépesüléséről.

Zubánics László történész (Beregszász): Beregszász települési jogállásának változásai a 13–21. században.

Dr. Bene János történész, múzeumigazgató (Nyíregyháza): Visszatérés az anyaországhoz. Beregszász, 1938.

Dr. Lisztóczy László irodalomtörténész (Eger): A Felvidék hazatérésének visszhangja költészetünkben.

A konferenciát követően emléktábla avatására kerül sor.

Helyszín: 90202 Beregszász, Széchenyi u. 59 B. (Európa-Magyar Ház). Kezdés: 14.00 óra.

2013. november 9-11. - Szent Márton Napok Munkácson, a Béke téren.

2013. november 9. „Magányos pillangó blues”. A Prémium színház tragikomédiája Natália Varlej, Oroszország érdemes művésze címszereplésével. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Filharmónia (Ungvár, Színház tér 10.). Kezdés: 18.00 óra.

2013. november 13. Okszana Baganics-Inga Bogovszka zongoraduó jótékonysági koncertje. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Filharmónia (Ungvár, Színház tér 10.). Kezdés: 17.00 óra.

2013. november 15. A Kárpátaljai Bozsolé fesztivál kezdete. Helyszín: Ungvár, Posta tér – Rákóczi u. (Bagolyfészek borospince). Kezdés: 8.00 óra.

2013. november 15. Családi vacsora – komédia két felvonásban a Leszja Ukrajinka Orosz Nemzeti Akadémiai Színház előadásában. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Ukrán Zenés-Drámai Színház (Ungvár, L. Tolsztoj u. 12.). Kezdés: 18.00 óra.

2013. november 13-17. *Emlékút és rendezvénysorozat a „malenykij robot” áldozatainak emlékére.*

2013. november 13-14. Megemlékezés Lembergben/Lvivben (a Lemberg környéki I. világháborús katonatemetőkben és a II. világháborús magyar hadisíroknál).

Megemlékezés Samborban (Sztarij Szambor/Staryj Sambor), koszorúzás a 4. Ukrán Front által 1944 novemberében létesített átmeneti-elosztó láger temetőjében.

Az emlékút szervezője: a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre/Pécsi Német Kör. Szakmai kísérői: Szarvas Gábor, a Lembergi Kulturális Szövetség elnöke, Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság felelős titkára, Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke.

A program támogatói: Larisza Maleh, a Magyarország tiszteletbeli lemergi konzulja, Bacskai József ungvári magyar főkonzul.

2013. november 15. A sztálini rezsim által a Kárpát-medencében végrehajtott magyar és német népiirtás 70. évfordulója elé. „Egyetlen bűnünk a származásunk volt...” A Kárpát-medencei magyarok és németek internálási és deportálási folyamata 1944-1955 között. Nemzetközi konferencia a „malenykij robotra” elhurcolt és a lágerekben odavesztett magyar állampolgárok emlékére (kiállítás, filmvetítés). Helyszín: Beregszász, Európa–Magyar Ház (Széchenyi u. 59/B). Szervezői: Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre/Pécsi Német Kör, Szolyvai Emlékparkbizottság, MÉKK, KMMI. Kezdete: 10.00 óra.

- A rendezvényt követően a konferencia résztvevői az elhurcoltak beregszászi emlékművénél (Beregszász, Puskin tér) tartanak koszorúzást.

2013. november 16. Megemlékezés a szolyvai honfoglalási harcos emlékművénél. Helyszín: Szolyvai paszikai bejárata előtt. Időpont: 10.00 óra.

2013. november 16. Megemlékezés a sztálinizmus áldozatai és a II. világháborúban hősi halált halt magyar katonák előtt a Szolyvai Emlékparkban. Ökumenikus istentisztelet és koszorúzás a mártírok emlékére. Helyszín: Szolyva, Emlékpark. Kezdés: 11.00 óra.

- A megemlékezés során került felavatásra a Magyar Gyermekek- és Ifjúságvédelmi Szövetség és a Kárpátaljai Panoráma Kulturális Alapítvány által állított Gyermekáldozatokért-emléktábla.

- Délután Poschingon/Pósházán (Munkácsi járás) koszorúzás az elhurcoltak emlékművénél. Szervező: Kárpátaljai Németek Wiedergeburt/Újjászületés Szövetsége stb.) Helyszín: a pósházai római katolikus templom kertje. Kezdés: 15.00 óra.
- **2013. november 17.** Szentmise a munkácsi Szent Márton római katolikus székesegyházban. Kezdés: 9.30 óra
- Megemlékezés, koszorúzás az elhurcoltak munkácsi emlékművénél a Kárpátaljai Németek Wiedergeburt/Újjászületés Szövetség szervezésében. Kezdés: 10.40 óra.

2013. november 16. Héttorony Fesztivál. "Ugocsában itthon vagyunk". Emlékezés Kiss Ferenc irodalomtörténészre, születésének 85. évfordulóján. Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász, Kossuth tér 4.)

A programból:

14.00 Nyitott konferencia, ünnepi megemlékezés (Győr terem). **Vári Fábián László** költő megnyitója.

A **Kiss Ferenc Emlékkönyv** bemutatója. Vendégeink a könyv szerzői közül: *Ágh István, Bakos István, Bíró Zoltán, Borbély Ida, Für Lajos, ifj. Kiss Ferenc, Kiss Gy. Csaba, Kovács István, Lator László, Lezsák Sándor, Nagy András, Papp Endre, Petrik Béla, R. Takács Olga, Vári Fábián László, Zelnik József.*

Versek Kiss Ferenchez, **Rácz József** Jászai Mari-díjas beregszászi színész előadásában.

Tiszteletpéldányok átadása a kárpátaljai könyvtárak, oktatási intézmények számára.

Kiss Ferenc kedves dalai. Közös éneklés **ifj. Kiss Ferenc** és **Szabó Zoltán** közreműködésével.

16.00 Kiss Ferenc domborművének avatása a főiskola előterében. **Rieger Tibor** műalkotását **Lezsák Sándor** leplezi le.

17.00 A **Makovecz Imre írásai, rajzai** című kiállítás megnyitása (Gross Arnold terem). **Csernyus Lőrinc** építész előadása.

18.00 **Zsoltáros vigalom.** Az **Etnofon Zenei Társulás** koncertje (Esztergom terem).

19.30 Magyar-ruszin táncház **Pál István "Szalonna"** és **Bandájával**, valamint a **Técsői Bandával** (Gross Arnold terem).

2013. november 16. A Kárpátaljai Bozsolé fesztivál hivatalos megnyitója. Helyszín: Ungvár, Posta tér – Rákóczi u. (Bagolyfészek borospince). Kezdés: 11.00 óra.

2013. november 16. Jubileumi koncert a Munkácsi Kórusiskola fennállásának 30. évfordulója alkalmából. Helyszín: Keresztény Kulturális Központ (Munkács, Oroszveg u. 9A). Kezdés: 16.00 óra.

2013. november 16. Ivan Menchell: Vénasszonyok nyara. Lírai komédia két felvonásban a Leszja Ukrajinka Orosz Nemzeti Akadémiai Színház előadásában. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Ukrán Zenés-Drámai Színház (Ungvár, L. Tolsztoj u. 12). Kezdés: 18.00 óra.

2013. november 17. Héttorony Fesztivál. "Ugocsában itthon vagyunk". Emlékezés Kiss Ferenc irodalomtörténészre, születésének 85. évfordulóján (helyszín: Tiszapéterfalva).

9.00 Találkozó a **Péterfalvi Képtárban**, a hajdani György Endre kastélyban.

9.30 Emléktábla koszorúzás a **Kölcsey Ferenc Középkolánál**. Megemlékezik **Lator László** költő, muzsikál **ifj. Kiss Ferenc** és **Szabó Zoltán**.

11.00 Istentisztelet a **református templomban** Kiss Ferenc emlékére.

12.15 Beszélgetés a falu népével a templomkertben.

13.30 Zárszó, hazaindulás.

2013. november 17. Családi vacsora – komédia két felvonásban a Leszja Ukrajinka Orosz Nemzeti Akadémiai Színház előadásában. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Ukrán Zenés-Drámai Színház (Ungvár, L. Tolsztoj u. 12). Kezdés: 18.00 óra.

2013. november 19. Ani Lorak énekesnő koncertje. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Ukrán Zenés-Drámai Színház (Ungvár, L. Tolsztoj u. 12). Kezdés: 18.00 óra.

2013. november 19. A tiszabökényi római katolikusok által Árpádházi Szent Erzsébet tiszteletére és a Mártírok emlékére állított emlékkereszt megszentelése .

2013. november 30. A „Vopli Vidopljaszova” (VV) együttes koncertje. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Ukrán Zenés-Drámai Színház (Ungvár, L. Tolsztoj u. 12). Kezdés: 18.00 óra.

2013 november folyamán: író-olvasó találkozók, megemlékezések a „malenykij robot” évfordulóján, egyéb kulturális rendezvények.

VENDÉGSÉGBEN:

2013. november 22-23. A Szovjetunióba hurcolt magyar politikai rabok és kényszermunkások emléknapja Pécsen a helyi Német Kör szervezésében. A Két hetes pécsi kiállítás megnyitója, író-olvasó találkozó, filmvetítés, találkozás a túlélőkkel.

2013. november 24. Emlékezés a sztálinizmus áldozataira a Budapesti X. kerületi kisebbségi önkormányzatok (lengyel, örmény, német, roma, ruszin) közös szervezésében, ökumenikus szertartás, fórum a Lengyel Házban. Kezdés: 15.00 óra.

PROGRAMAJÁNLÓ, KIÁLLÍTÁSOK, ELŐADÁSOK

Állandó kiállítások:

- Koczka Antal festőművész emlék- és múzeumháza. Ungvár, Vinnyicsna út 20. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8.00–16.00 óra között, Tel: (03122) 3-06-91. A kiállítás tárgyai: festmények, dokumentumok, levelek.
- „Uzshorod” Galéria. Ungvár, Szvoboda sugárút 7/26. Nyitva tartás: kedd – vasárnap (hétfő szabadnap) 10.00–17.00 óra között, Tel: (0312) 61-25-49. A galéria állandó kiállításokat szervez ukrain és a szomszédos országok művészeinek alkotásaiból.
- Manajló Tivadar festőművész emlék- és múzeumháza. Ungvár, Drugeth út 74. Nyitva tartás: kedd-szombat 8.00–16.00 óra között, Tel: (03122) 3-25-95. A festményeken kívül dokumentumok, kéziratok és levelek fénymásolatai is helyet kaptak a kiállításon.
- Szabadtéri Néprajzi Múzeum. Ungvár, Káptalan u. 33 a. Nyitva tartás: hétfő-vasárnap (kedd szabadnap) 8.00–15.30 óra között Tel: (03122) 3-73-92.
- Kárpátaljai Honismereti Múzeum. Ungvár, Káptalan u. 33. Nyitva tartás: hétfő-vasárnap (kedd szabadnap) 08.00–15.30 óra között. Tel: (03122) 3-44-42

Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karán három alkotó kiállítása tekinthető meg:

- **Molnár Zsolt** Magyarlakta települések címerai és pecsétjei.
- **Klisza János** Kárpátalja az építész szemével című pasztellkiállítás.
- **Matl Péter** pasztellkiállítása.
- **Zicherman Sándor** festményeinek kiállítása. Helyszín: Péterfalvai Képtár.
- **Horváth Anna** szobrász- és keramikusművész életét és munkásságát bemutató kiállítás tekinthető meg a Beregszászi 6. Sz. Általános Iskolában.
- A Péterfalvai Képtárban megtekinthetők a Munkácsy Mihály Alkotótábor tagjainak munkái, amelyek a képtár állományát gyarapítják: Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Bartosh József, Bartosh Tatjana (Beregszentmiklós), Bilák Marina (Rahó), Fuchs Andrea (Ungvár), Darabán János (Rahó), Homoki Gábor (Péterfalva), Kalitics Erika (Munkács), Kutasi Xénia (Bene), Klisza János (Ungvár), Klisza Krisztina (Ungvár), Lőrincz István, Lőrincz Katalin (Ungvár), Matl Péter, Matl Szilárd (Munkács), Nigriny Edit (Ungvár), Prófusz Marianna (Beregszász), Réti János (Ungvár), Soltész Péter (Ungvár).

- Kárpátalja kortárs képzőművészeinek, népművészeinek, fotóművészeinek állandó kiállítása a Péterfalvai Képtárban (Péterfalva, György Endre kastély). Tárlatvezető: Borbély Ida igazgató. A képtár eddig közel kétszáz képzőművészeti alkotással gyarapodott, a kárpátaljai jeles alkotók válogatott munkáiból állandó kiállítás nyílt: Balla Pál, Habda László, Herc Jurij, Harangozó Miklós, Kassai Antal, Kontratovics Ernő, Kosztrub Georgij, Medveczkyné Luták Edit, Medveczky Miklós, Mikita Volodimir, Mitrik Mihajló, Prihogyko Vjacseszláv, Sütő János, Szkakandij Vaszil, Szaller Olekszandr, Zvenigorodszkij Vitalij és mások, akiknek alkotásaival a tárlat reprezentálja Kárpátalja korábbi évtizedeinek festészetét. (Ungvár), Soltész Gabriella (Ungvár), Picur Zoltán, Szajkó Tibor (Beregszász).
- Az ugocsai népművészek alkotásainak, Tiszahát népének életvitelével kapcsolatos tárgyak állandó kiállítása a Tiszaháti Tájmuzeumban (Fogarasy-kúria, Tiszabökény-Farkasfalva).
- Lőrincz István fotográfus (Ungvár) III. Kárpátaljai kaleidoszkóp című fotókiállítása az UNE Humán-Természettudományi Magyar Karán.
- Garanyi József és Horváth Anna valamint más beregvidéki képzőművész állandó emlékkiállítása a Beregvidéki Múzeumban.
- Bartosh Tatjana, Bartosh József és más kárpátaljai kortárs alkotók kiállítása a beregszentmihályi várkastélyban.
- Soltész Péter kiállítása az ungvári Váralatti Múzeum-kávézóban és Magyarország Ungvári Főkonzulátusán
- Klisza János és Réti János kiállítása a beregszászi Európa-Magyar Házban.
- ArtTisza tagjainak kiállítása a beregszászi Európa-Magyar Házban.
- Munkácsy Mihály Alkotótábor kiállítása a Péterfalvai Képtárban.

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Közgyűteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutatási programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés. Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.